APHORISMORUM HIPPOCRATIS LIBER PRIMUS.

D. 3. 42

Heurnio interprete.

¶ Singulis Aphorismis subjungitur nunc primùm carmen alternum Græcum.

Opusculum Memoriæ sacrum.

Ad Lectorem.

Dum lego, dúmque placent Aphorismi sæpe legenti,
Aufugiunt scripti liberiore modo.
Vincula composui, sed vincula qualia possunt
Méque tibi, Hippocrates, nellere, téque mihi.
Plura paro; modò si placeant hæc (candide Lector)
Si non; Hippocrates, cætera, liber erit.

RADULPHUS WINTERTON
Collegii Regalis Socius.

¶ Excusum CANTABRIGIAE,
Septemb. 7. 1631.

¶ Censura Autoris.

Suffragatores poteris contemnere: Macte.
Vel Nemesi invita noscet Apollo suum.
Thomas Roe, Coll. Regal. Socius.

Commendat gemmas non massa, sed insita virtus:
Hic multa in paucis inveniuntur opes.
Daniel Dent, Coll. Regal. Socius.

Quàm privata, magìs tibi publica commoda cura:
Si quis fortè neget, sat liber iste probat.
Andreas Harward, Coll. Regal. Socius.

Innumeris placuit, modò qui fuit: Alter ab illo
Qui fuit, Hippocrates nunc placet in numeris.
Georgius Peirce, Coll. Regal. Socius.

Hippocratis memori præcepta salubria mente
Quò possis meliùs condere, carmen habes.
Richardus Day, Coll. Regal. Socius.

Exiit unus; Es hinc ex una parte beatus:
Si sex exirent; Térque quatérque fores.
Henricus Vintener, Coll. Regal. Socius.

Hippocrati debet Medicorum quicquid ubique est:
Wintertone, Tibi debet & Hippocrates.
Joannes Sloper, Coll. Regal. Socius.

Τὰς Μούσας Διὶ Μνημοσύνη ποτὲ τέξατο· Δίῳ
Ἱπποκράτει Μοῦσαι Μνημοσύνιν ἔτεκον.
Wimondus Carew, Coll. Regal. Socius.

Pharmaca das Medicus, nobis das carmina Vates:
Ut sis Phœbeo dignus utrinque choro.
Guilielmus Norris, Coll. Regal. Socius.

Vincen-

1849:a

Vincendus numerus tibi septenarius: Ergò,
Sex reliquos simili condistione liga.
Richardus Williams, Coll. Regal. Socius.

Hæc nè verba volent (quando πλεόνεκτα feruntur
Omnia) Phœbea compede vincta jacent.
Dove Williamson, Coll. Regal. Socius.

Μνημοσύνη φίλη εἰ βεκχύτης, Μύσησιν ἀοιδαῖς·
Τῦτ' ἔργον Μύσαις Μνημοσύνη τε φίλον.
Guilielmus Day, Coll. Regal. Socius.

Vel minimam gemmam quis respuit? Hic tibi, Lector,
Emicuit, fateor, parvula; gemma tamen.
Joannes Young, Coll. Regal. Socius.

Exilit ante alios liber hic, sex fratribus orbus:
His quoque da numeros, nè gemat iste, suos.
Georgius Hall, Coll. Regal. Socius.

Corporis, atque animæ te prospexisse saluti,
Gerhardus docet hoc, hoc docet Hippocrates.
Thomas Gouge, Coll. Regal. Socius.

Utile miscetur dulci, medicina poësi:
Difficili licèt, hæc crasis amica placet.
Thomas Crouch, Coll. Regal. Socius.

Quàm bene de Nobis meruisti, Publica cura,
Quàm bene de Medicis, indicat iste labor.
Guilielmus Sclater, Coll. Regal. Socius.

Scire tuum nihil est, animo nisi scita recondas:
Id posse Hippocrates, hoc dabit Hippocratis.
Grindallus Sheafe, Coll. Regal. Socius.

Sis arte Hippocratis clarus! Non infima laus est:
Summa; quòd Hippocrates clarior arte tua.
Henricus Edmondes, Coll. Regal. Socius.

Arte ſua Hippocrates ornabat Apollinis artem:
Ornatúrque ope nunc artis, Apollo, tua,
Henricus Kent, Coll. Regal. Socius.

Μνημοσύνης ὁδὸς ἥδ' · Ἢ νεῶν, ἢ ὅ ποτε δῖος
Ἱπποκράτης ἀνδρῶν κείσεται ἐν τόμασι.
Joannes Jones, Coll. Regal. Socius.

Vates & Medicos inter concordia ſumma:
Nam Deus eſt idem Phœbus utriſque Pater.
Carolus Nevill, Coll. Regal. Socius.

Ὁ γράψας ὀλίγους Ἀφορισμούς, πολλὰ δίδαξε·
Τοὺς δ' ὁ μετρῶν, μέτρων πολλὰ ἀφ' βραχέων.
Robertus Newman, Coll. Regal. Socius.

Ὀφέω ἐν Καρύῳ κεῖτ' Ἰλιὰς ἔργον Ὁμήρου·
Ἔργον δ' Ἱπποκράτους ὀφέω ἐν Κρανίῳ.
Henricus Whiſton, Coll. Regal. Socius.

Παῦρα, μέτρον πολλοῖσι· μικρὸν, μέτρον μεγάλοισιν·
Ἐν μικρῷ δὲ, τὸ εὖ· ἐν δὲ τῷ εὖ, τὸ μέγα.
Thomas Page, Coll. Regal. Socius.

ΤΩΝ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΑΦΟΡΙΣΜΩΝ ΤΜΗΜΑ α'.

Ἀφορισμὸς ὁ πρῶτος.

Βίος βραχύς· ἡ δὲ τέχνη μακρή· ὁ δὲ καιρὸς ὀξύς· ἡ δὲ πεῖρα σφαλερή· ἡ δὲ κρίσις χαλεπή. Δεῖ δὲ οὐ μόνον ἑωυτὸν παρέχειν τὰ δέοντα ποιέοντα, ἀλλὰ καὶ τὸν νοσέοντα, καὶ τοὺς παρεόντας, καὶ τὰ ἔξωθεν.

VIta brevis; ars verò longa: ſed occaſio momentoſa; [& magni momenti;] empirica periclitatio periculoſa; judicium difficile. Neque verò Medicus modò ſic comparare ſe debet, ut faciat quod facto opus eſt; ſed & æger, & qui præſtò ſunt, & quæ foris incidunt.

Ἐσθ' ὁ βίος βραχύς· ἡ τέχνη μακρή· ὀξὺς ὁ καιρός·
Ἡ πεῖρα σφαλερή· ἡ δὲ κρίσις χαλεπή.
Δεῖ δὲ τὸν ἰητρὸν, νοσέοντά τε, καὶ παρεόντας
Ποιέοντα τὰ δέοντ'· εὖ δὲ τὰ ἔξω ἔχειν.

Ἀφορ. β'. 2.

Ἐν τῇσι γαστρὸς τῆς κοιλίης, καὶ τοῖσιν ἐμέτοισι τοῖσιν αὐτομάτως γιγνομένοισιν, ἢν μὲν ὅια δεῖ καθαίρεσθαι καθαίρωνται, ξυμφέρει τε καὶ εὐφόρως φέρουσιν· ἢν δὲ μὴ, τἀναπα-

πον. Οὕτω δὲ καὶ ἡ κένεαγγεία, ἣν μὴ ὅιη δεῖ γίγνεσθαι γίγνηται, ξυμφέρῃ τα καὶ εὐφόρως φέρωσιν· ἢν δὲ μὴ, τἀναντίον. Ἐπιβλέπειν δὴν δεῖ καὶ χώρίω, καὶ ὥρίω, καὶ ἡλικίίω, καὶ νούσοις, ἐν ἧσι δεῖ, ἢ μή.

IN commotione & profluvio alvi non mediocri, & vomitibus ultro obortis, siquidem qualia purgari oportet excludantur, confert, perferúntque alacriter: sin minùs [convenienter ferantur] contrá, damnis etenim augentur. Sic etiam vasorum evacuatio, si qualem moliri necesse est fiat, confert, ferúntq; ex facili, & allevantur: sin minùs, contrarium illis evenit. Dispicere ergò oportet regionem, tempus, ætatem, & morbos, in quibus opus est, aut non.

ΓΑστέρος οὖν ταραχῆσι, καὶ αὐτομάτως ἐμέτοισι
Τοῖσιν ἄνευ τέχνης γιγνομένοισι, [Σκόπει·]
Ἢν μὲν δέοντα καθαίρωνται, μάλα εὐφορόν ἐστιν·
Ἢν δέ πᾳ τοῦ δέον, δύσφορόν ἐστι μάλα.
Οὕτω καὶ ἡ κένεαγγεία τοιήδε ἐοῦσα
Οἵη δεῖ, ἀναφὴ· ἣν δὲ μὴ, οὐκ ἀναφή.
Τοὔνεκα δεῖ χώρίου τε, καὶ ὥρίου, ἡλικίίου τε,
Νούσους θ', ἧς ἐνὶ δεῖ, ἢ μή, ἐπιβλεπέμεν.

ΑΦΟΡ. γ'. 3.

ΕΝ τοῖσι γυμνασιοῖσιν αἱ ἐπ' ἄκρον εὐεξίαι σφαλεραί, ἢν ἐν τῷ ἐχάτῳ ἔωσιν· ὁ γὰρ λυῶν αὖ μένῃ ἐν τῷ αὐτέῳ, οὐδὲ ἀζεμέῃ. ἐπεὶ καὶ οὐκ ἀζεμέουσιν, οὐδὲ πα λυώσι, ὅτι τὸ βέλτιον ὅτι διδόασι, λείπει ὅτι τὸ χεῖρον. Τουτέων δὴν εἵνεκα τῶν εὐεξίίων λύῃ ξυμφέρῃ μὴ βιαιότερον, ἵνα πάλιν ἀρχίω ἀναθρέψιος λάβῃ τὸ σῶμα· μηδὲ τας ξυμπτώσιας ἐς τὸ ἔσχατον ἄγειν· σφαλερὸν γάρ. ἀλλ' ὁκοίη ἂν ἡ φύσις ᾖ τοῦ μέλλοντος

ἔσε-

ὑπομένῃ, ἐς τοῦτο ἄγῃ. Ὠσαύτως δὲ καὶ αἱ κενώσιες αἱ ἐς τὸ ἔσχατον ἄγουσαι, σφαλεραί· καὶ πάλιν αἱ ἀναθρέμμιες αἱ ἐν τῷ ἐσχάτῳ ἔουσαι, σφαλεραί.

Athletarum Euexia quæ ad ſummum [diſtentionis] evaſit, periculoſa: [natura] enim ſuo ſtatu manere non poteſt, neque otioſa quieſcere. Poſtquam ergò in otio non ſit, nec jam tum ad ejus bonitatem quicquam adjungi cùm poſſit, reſtat ut labatur in deterius. Quo fit, ut talem Euexiam ſine cunctatione ſolvere oporteat, ut corpus, [redintegratâ nutritione] iterum augeſcat. Nec tamen extrema inanitio eſt molienda, quâ vaſa omnino concidant; illud enim periculi plenum: ſed cujuſmodi natura fuerit ejus qui perferet, eò uſque educendum. Porrò autem ut vacuationes ad ſummum ductæ, periculi plenæ ſunt: ſic rurſus ſummæ refectiones, periculoſæ.

Ἔξις ἀεθλητέων παναίσιη ἐν ἄκρῳ ἔουσα,
Ἐπὶ μάλα σφαλερή· καὶ γὰρ ἀζεμέειν,
Οὐδὲ μένειν πώποτε τοίη, οἵη περ ἔεσκεν,
Οὐδ' ὁπιδῦν ὁπὶ τὸ κρεῖσσον· ὅτ' ἄκρον ἔχει.
Τοὔνεκα δὴ παύεσθαι λύειν δεῖ ὅππα τάχιστα,
Ὡς τὸ σῶμ' ἀρχαὶ θρέμμος ἀλλαβέμεν.
Μηδὲ λιχεῶν ἀγέμεν ξυμπώσιας ἔσχατον εἴσω·
Καὶ δὲ φύσιν παντὸς σώματος αἶμ' ἀγέμεν.
Πᾶσα δ' ἀνάθρεμμις σφαλερὴ, καὶ πᾶσα κένωσις
Ἐσχάτη λυ' περ ἐοῦ· Ἐσχατα πάντα κακά.

ἈΦΟΡ. ν'. 4.

Αἱ λεπταὶ καὶ ἀκειθέες διαῖται, καὶ ἐν τοῖσι μακροῖσιν ἀεὶ πάθεσι, καὶ ἐν τοῖσιν ὀξέσιν, ἢν μὴ ὁπιδέχηται, σφαλεραί.

καὶ πάλιν αἱ ἐς τὸ ἔσχατον λεπτότητος ἀφιγμέναι διαῖται, χαλεπαί· καὶ γὰρ αἱ πληρώσιες αἱ ἐς τὸ ἔσχατον ἀφιγμέναι, χαλεπαί.

Diætæ tenues & accuratæ cùm in morbis diuturnis in totum periculosæ, tum etiam in acutis morbis; maximè, si loco & jure non præscribuntur. Iterum extremè tenues diætæ periculi plenæ. Nam & renutritiones quæ ad summum pervenêre, periculo plenæ.

Αἱ λεπταί τε καὶ ἀκριβέες νοσέουσι δίαιται,
Ἐν μακροῖσιν ἀεί, ὀξέσι τ' οὐ πάσεσιν,
Οὐ ὅπῃ μὴ δέχεται, σφαλερή. Πᾶσαί τε δίαιται
Αἱ πάνυ λεπτόταται, τῶσιν ἀεὶ χαλεπαί.
Καὶ γὰρ ἀφιγμέναι αἱ πληρώσιες ἐς τὸ πάν' ἄκρον,
Ἀνθρώποισι βροτοῖς εἰσιν ἀεὶ χαλεπαί.

ΑΦΟΡ. ε. 5.

Ἐν τῇσι λεπτῇσι διαίτῃσιν ἁμαρτάνουσιν οἱ νοσέοντες· δι' ὃ μᾶλλον βλάπτονται. Πᾶν γὰρ τὸ ἁμάρτημα, ὃ ἂν γίγνηται, μέγα γίγνεται μᾶλλον ἐν τῇσι λεπτῇσιν, ἢ σὺ τῇσιν ὀλίγον ἀφεστερῃσι διαίτῃσι. Διὰ τοῦτο καὶ τοῖσιν ὑγιαίνουσι σφαλερὴ αἱ πάνυ λεπταί, καὶ καθεστηκυῖαι, καὶ ἀκριβέες δίαιται, ὅτι τὰ ἁμαρτανόμενα χαλεπώτερον φέρουσι. Διὰ τοῦτο δὴ αἱ λεπταὶ καὶ ἀκριβέες δίαιται σφαλεραί, ἐς τὰ πλεῖστα, ἢ σμικρὸν ἀφεστέρων.

Quinetiâ in diæta tenui in vitio sui sunt ægri: propterea damnis augentur. Omnino enim magis tenui diætâ, [loco non adhibitâ] quàm paulo pleniore peccatur. Quæ causa etiam est cur tenuis admodum, stata, & accurata diæta, sanis etiam sit periculosa, quòd ejus delicta graviùs illi ferant. Ergò tenuis accuratáque diæta paulo pleniore, in plura, est periculosa magis.

Ἐν

Ἐν δὲ διαίτῃσι λεπτῇσιν ἁμαρτείῃσι,
Μᾶλλόν τε βλάπτουσ' ὀι νοσέοντες ἀεί·
Πᾶν γὰρ ἁμάρτημ', ὅ,τί ποτ' ἂν ξυμβέῃσι γενέσθαι,
Γίγνεται ἐν λεπτῇς μᾶλλον, ἢ ἁδροτέρῃς.
Τοὔνεκα τοῖς ὑγιαίνουσι σφαλερὸν παῦρα λεπαίνειν·
Ἀκεσβέες τε ἐοῦσ', αἵ τε καθιζάμεναι·
Πᾶν γὰρ ἁμάρτημ' ἐν χαλεπώτερον ὅ γε φέρουσιν.
Αἱ λεπταὶ πλεόν ἢν ἁδροτέρῃσι σφαλερώτεραι.

Ἀφορ. ϛ'. 6.

Ἔστι δὲ καὶ ἔσχατα νοσήματα, καὶ ἔσχατοι θεραπεῖαι ἐς ἀκεσβείην, χρᾶσθαι.

Sed tamen ad morbos extremos, extrema ad unguem curatio, extremè facit.

Ἔστι δὲ τὰ ἔσχατα πάντα νοσήματα, αἱ θεραπεῖαι
Ἔσχαται ἕως ἄκρου, εἰσὶ πολυπονώτεραι.

Ἀφορ. ζ'. 7.

Ὅκου μὲν οὖν κάτοξυ τὸ νόσημα αὐτίκα τοὺς ἐσχάτους πόνους ἔχει, καὶ τῇ ἐσχάτῃ λεπτοτάτῃ διαίτῃ ἀναγκαῖον χρέεσθαι. Ὅκου δὲ μὴ, ἀλλ' ἐνδέχεται ἁδροτέρῃ, τοσοῦτον ὑποχαλαβαίνειν, ὁκόσον ἂν ἡ νοῦσος μαλθακωτέρη τῆς ἐσχάτου ᾖ.

Ergò si morbus sit peracutus, in promptu laborum sunt summa omnia, ac tum quàm tenuissimâ diætâ est utendum. Quòd si non est [morbus peracutus] ut pleniori diætæ locus sit; pro eo [à tenui diæta] descendendum, ut morbus extremis fuerit levior.

Ὅτε χάποξυ νόσημα ταχέως ἔχει ἔχατον ἄλγος,
Χρῆσθαι ἀναγχαῖον λεπτοτάτῃσι λίνοις.
Ὅστε μὲν, τότε δὴ τῆς ἀδροτέρῃσι διαίτῃς
Ἐνδέχεται χρῆσθαι· χαὶ δὲ νόσοιο μέτρον.
Τόσσον ὑπαὶ τότε γὸ χαταβήμεναί ὀξὺ δίχαιον,
Ὅσσον ἂν ἡ νοῦσος σφοδροτάτων ἀπέχῃ.

ΑΦΟΡ. η'. 8.

Ὅκόταν ἀχμάζῃ τὸ νόσημα, τότε ὲ λεπτοτάτῃ διαίτῃ ἀναγχαῖον χρέεσθαι.

AT verò cùm efflorescit morbi status, cúmque ille viget maximè, tum pertenuissimâ diætâ uti fuerit perutile.

Τῇσι δὲ λεπτοτάτῃσιν ἀναγχαῖον τότε χρῆσθαι,
Ὁχοτάτε εἰν ἀχμῇ σφοδροτάτη νόσος ᾖ.

ΑΦΟΡ. θ'. 9.

Συντιχμῆραι δὲ χρὴ χὴ τὸν νοσέοντα, εἰ ἐξαρχέσῃ τῇ διαίτῃ πρὸς τὴν ἀχμὴν ἡ νόσος· χὴ πότερον ἐχεῖνος ἀπαυδήσῃ πρότερον χὴ ἢν ἐξαρχέσῃ τῇ διαίτῃ, ἢ ἡ νοῦσος πρότερον ἀπαυδήσῃ χὴ ἀμβλυνεῖται.

SEd unà scienter colligere oportet, an æger tali diætâ ad morbi vigorem sufficiat, nec ei satisfiat diætâ: an verò morbus antè frangendus, atque consîdat.

Συνὶν δὲ χρεὼν χὴ τεχμαίρεσθαι τὸν νοσέοντα,
Εἰ ἐξαρχέσει λεπτοτάτῃσι τροφῇς

Εἰς

Εις ἀκμὴν· ἢ ἀπαὶ πότερον αὐδήσει ἐκεῖνος,
Ἠὲ ἀπαυδήσει ἤ γε νόσος πρότερον.

ΑΦΟΡ. ί. 10.

Ὅκόσοισι μὲν ἐν αὐτίκα ἡ ἀκμὴ, αὐτίκα λεπτῶς διαιτᾶν. Ὁκόσοισι δὲ ἡ ἀκμὴ ὕστερον, ἐς ἐκεῖνο ἢ πρὸ ἐκείνου σμικρὸν ἀφαιρετέον· ἔμπροσθεν δὲ ποτέρως διαιτᾶν, ὡς ἂν ἐξαρκέσῃ ὁ νοσέων.

QUibuscunq; igitur morbi summus vigor in procinctu est, extemplo tenuē diætam victitent. Quib⁹ verò serius futurus est morbi vigor, & eo ipso tempore [vigoris,] & paulò antè est deducendū: antea verò liberaliùs indulgendum, ut æger par esse possit.

Ὅσοισι μὲν αὐτίκ' ἡ ἀκμὴ, ἀρ' αὐτίκα λεπτὰ διαιτᾶν.
Ὅσοισι δὲ ὕστερον ἤ, σμικρὸν ἀφαιρετέον
Ἐς μὲν ἐκεῖνό τε καὶ πρὸ ἐκείνου· πρόσθε δὲ ἁπλῶς,
Ὡς ἐξαρκέσαι τῷ νοσέοντι σθένος.

ΑΦΟΡ. ιά. 11.

Ἐν δὲ τοῖσι παροξυσμοῖσιν ὑποστέλλεσθαι χρὴ τὸ προσφέρειν τὴν τροφήν. Καὶ ὁκόσα καθ' περιόδους παροξύνεται, ἐν τοῖσι παροξυσμοῖσιν ὑποστέλλεσθαι χρή.

IN paroxysmis à cibo abstinendum est: nam ejus accessio damno est. Quinetiam quæ periodis quibusdam ingravescunt, in horum paroxysmis abstinere oportet.

Ἐν δὲ παροξυσμοῖσιν ὑποστέλλεσθαι, ἄμεινον·
Προσφέμενον πότε γὰρ βρῶμα, μᾶλλα βλαβερόν.

Ὡν

Ὧν δὲ καθιστάμενα παρὰ δ' ὀξυσμοὶ καὶ κύκλοι,
Ὅττε παροξυσμοὶ, ἐξὴν ὑστεραίους.

ἈΦΟΡ. ιβ'. 12.

Τοὺς δὲ παροξυσμοὺς, καὶ τὰς καταστάσιας δηλώσουσιν αἱ νοῦσοι, καὶ αἱ ὧραι τοῦ ἔτεος, καὶ αἱ τῶν περιόδων πρὸς ἀλλήλας ἀνταποδόσιες, ἤντε καθ' ἡμέρην, ἤντε παρ' ἡμέρην, ἤντε καὶ πλείονος χρόνου γίγνωνται. Ἀταρ καὶ τοῖσιν ἐπιφαινομένοισιν· ἢν μὲν πλευρητικοῖσι πύελον ἢν αὐτίκα ἐπιφαίνηται ἀρχομένου, βραχυός· ἢν δὲ ὕστερον ἐπιφαίνηται, μακρύνει. Καὶ οὖρα, καὶ ὑποστρώματα, καὶ ἱδρῶτες, καὶ ἔγκειται καὶ δύσκειται, καὶ βραχέα καὶ μακρὰ τὰ νοσήματα ἐπιφαινόμενα δηλοῖ.

IAm verò paroxysmos & status morborum ipsi prose quique morbi aperient, & anni tempora, & statæ periodorum vices intérque se reciprocationes, si quotidianæ illæ fuerint, tum si alternis diebus repetant, tum si majoribus intervallis. Eò quoque pertinent epiphænomena: ut si incunte pleuritide expectoratum illico appareat, brevis est morbus; si autem seriùs, diuturnus. Quin & urinæ, & dejectiones, & sudores, ut apparuerint, secundi aut sinistri morbos judicii, breves aut diuturnos fore significant.

Τοὺς δὲ παροξυσμοὺς, τάς τε στάσιας κατὰ νοῦσον
Δηλώσουσι, καὶ αἱ ὧραι ἐπὶ τοῦ ἔτεος,
Ἀνταπαιδόσιές τε ὁλῶν πρὸς εἰς ἀλλήλας,
Ἤντε καθημερινὰι, ἤντε παρημερινὰι,
Ἤντε χρόνοιο διὰ πλέονος φιλέωσι νέεσθαι.
Δεικτικὰ καὶ τούτων ἔσ' ἐπιφαινόμενα·

Οἷον

Οἷον ἐὰν πίνελον ῥέῃ ὀν πλευρίτιδος ἀρχῇ,
Ἐγγίαθ' ἡ ἀκμή· ἰὼ δὲ μή, οὐκ ἔτι δή.
Οὖρον, ὑπαὶ χώρημα, ἱδρώς τε νοσήματα δηλοῖ
Δύσκριτ' εὐκριθ' ἑμῶ, μαχερά τε καὶ βεκχέα.

ΑΦΟΡ. ιγ'. 13.

Γέροντες εὐφορώτατα νηστείλω φέρουσι· δεύτερον οἱ καθεζηκότες· ἥκιστα μειρακία· πάντων δὲ μάλιστα τὰ παιδία· τουτέων δὲ αὐτέων ἃ ἂν τύχῃ αὐτὰ ἑαυτῶν προθυμότερα ἐόντα.

SEnes (quibus est cruda viridísque senectus) inediæ patientíssimi sunt: mox homines constantis ætatis: nequaquam adolescentes: maximéque omnium pueri: atque omnino qui id ætatis fuerint alacriores.

Ἡγοῦμαι νηστείλω δὲ φέρουσι γέροντες·
Δεύτερον, ἡλικίῃ ὅσοι καθιζαμένῃ·
Οἱ δὲ νέοι μήτε τοὺς μήτε τοὺς δὲ τὰ παιδία· πᾶσι δὲ
Ἥκιστ', ὅσα φύσει ὀξὺ προθυμότερα.

ΑΦΟΡ. ιδ'. 14.

Τὰ αὐξανόμενα πλεῖστον ἔχει τὸ ἔμφυτον θερμόν· πλείστης δὲν δεῖται τροφῆς· εἰ δὲ μή, τὸ σῶμα ἀναλίσκεται. γέρουσι δὲ ὀλίγον τὸ θερμόν· διὰ τοῦτο ἄρα ὀλίγων ὑπεκκαυμένων δέονται· ὑπὸ πολλῶν γὰρ ἂν καταπνίγοιντο. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ πυρετοὶ τοῖσι γέρουσιν οὐκ ὁμοίως ὀξέες· ψυχρὸν γὰρ τὸ σῶμα.

QUæ corpora incrementis augescunt, plurimum habent calidi nativi; propterea quæ plurimo egent alimento: alioqui horum

rum corpus tabescit. Senibus verò parum caloris supereſt: quò fit ut paucis fomitibus contenti ſint: nam copiâ extingueretur facilé. Quæ cauſa eſt cur ſenibus non ità ſint febres acutæ: frigidum enim eſt eorum corpus.

Θερμὸν ἔχει τὰ ἀεξόμενα πλεῖον τὸ μὴν ἔνδον.
Τὴν ἐχά τοι πλείσης ταῦτα τροφῆς δέεται·
Ἢν δὲ μὴ, ἀυτίκα σῶμ' ἀναλίσκεται. Οἱ δὲ γέροντες
Θερμὸν ἔχυσ' ὀλίγον· τοῖς ἄρα δεῖ ὀλίγης.
Καὶ γὰρ ὑπαὶ πολλῆς ἀποσβέννυνται ἀφ' τοῦτο
Ψυχρότεροι ψυχροῖς τοῖσιν ἀεὶ πυρετοί.

ΑΦΟΡ. ιέ. 15.

Αἱ κοιλίαι χειμῶνος καὶ ἦρος θερμόταται φύσει, καὶ ὕπνοι μακρότατοι. ἐν ταύτησιν οὖν ὥρῃσι καὶ τὰ προσφερόμενα πλέω δοτέον· καὶ γὰρ τὸ ἔμφυτον θερμὸν πλεῖον ἔχουσι. Τροφῆς οὖν πλείονος δέονται· σημεῖον αἱ ἡλικίαι, καὶ οἱ ἀθληταί.

INſignes capacitates internæ Hyeme & Vere ſunt naturâ calidiſſimæ, & ſomni longiſſimi. Iis igitur temporibus cibi acceſſio eſt adjungenda: nam cùm calidi innati plus habeant, eo fit, ut iis majore nutricatu ſit opus: cujus rei documento nobis ſunt ætates, & athletæ.

Θερμόταται δὲ φύσει αἱ γαστέρες εἰσὶ, καὶ ὕπνοι
Μακρότατοι, ἐν τῷ χείματι καὶ ἔαρι.
Ἐν ταύτησ' ἄρα δεῖ ὥρῃσι προσφέρματα δίδναι
Πλείονα· θερμὸν γὰρ τὔμφυτόν ὅστι πλέον.
Καὶ ἀφ' τοῦτο τροφῆς πλέονος δοκέουσι δέεσθαι·
Μάρτυρες ἀθληταί, καὶ πάλιν ἡλικίαι.

ΑΦΟΡ.

ΑΦΟΡ. ιϛ'. 16.

ΑΙ ὑγραὶ δίαιται πᾶσι τοῖσι πυρεταίνουσι ξυμφέρουσι, μάλιστα δὲ παιδίοισι, ϗ τοῖσιν ἄλλοισι τοῖσιν ὕστερον εἰθισμένοισι ἀχρι τοῦδε.

DIætæ humidæ febricitantibus omnibus accommodatæ sunt, maximè verò pueris, atque aliis qui sic diætam instituerunt.

Τοῖς πυρεταινόντεσσι, μάλιστα δὲ τοῖς παίδεσσι,
Χ' ὅσιν ἔθος τὸ λαβεῖν ὑγρὰ, δὸς ὑγρὰ λαβεῖν.

ΑΦΟΡ. ιζ'. 17.

ΚΑὶ ὅσιν ἄπαξ ἢ δὶς, ϗ πλείω ἢ ἐλάσσω, ϗ καθ' ἡμέρος. δοτέον δέ πι ϗ τῷ ἔθει, ϗ τῇ ὥρῃ, ϗ τῇ χώρῃ, ϗ τῇ ἡλικίῃ.

QUinetiam quibus consentaneum est semel aut bis die [pastum inire] quibusque pleniore aut parciore manu, & quo progressu fieri oporteat. Sed concedendum est aliquid tempori, & regioni, & ætati, & consuetudini.

Τοῖσι δ' ἅπαξ ἢ δὶς καθ' ἡμαρ ἐθιζομένοισιν,
Ἢ ἐλάσσονα ἢ πλείονα, κατὰ μέρος.
Τῷ δὲ ἔθει δοτέον, δοτέον δέ πι ὅστι τῇ ὥρῃ,
Ἔστι πι τῇ χώρῃ, ἔστι τῇ ἡλικίῃ.

ΑΦΟΡ. ιή. 18.

ΘΕρεος ϗ φθινοπώρου σιτία δυσφορώτατα φέρουσι· χειμῶνος ῥᾳϊστα· ἦρος δεύτερον.

ÆState & Autumno cibos ægerrimè ferunt: Hyeme facillimé: mox Vere.

Δύσφορα τοῦ θέρεος τὰ τραγήματα καὶ φθινοπώρου· Εὔφορα χειμῶνος· λεῖπραν ἀλλ' ἔαρος.

ΑΦΟΡ. ιθ'. 19.

Τοῖσιν ἐν τῇσι περιόδοισι παροξυνομένοισι μηδὲν διδόναι, μηδ' ἀναγκάζειν· ἀλλ' ἀφαιρέειν τῆς προσθεσίων πρὸ τῆς κρισίων.

IN morbis qui per circuitus recrudescunt, nihil est adhibendum, neque ullâ ratione adduci quis debet ut aliquid exhibendum putet; sed contrà demenda cibi accessio ante crises.

Μηδ' ἐν ὀδοῦσι πέρι προσθέσες τι παροξυνθεῖσιν· Ἀλλ' ἀπὸ προσθεσίων αἴρεε πρὸ κρισίων.

ΑΦΟΡ. κ'. 20.

Τὰ κρινόμενα καὶ τὰ κεκριμένα ἀρτίως, μὴ κινέειν, μηδὲ νεοτεροποιέειν, μήτε φαρμακείῃσι, μήτ' ἄλλοισιν ἐρεθισμοῖσιν· ἀλλ' ἐᾶν.

QUæ judicantur perfectè quæque judicata sunt exquisitè, nullo modo movenda neque novanda, neque medicamentis purgantibus, neque aliis irritamentis: sed missa facienda.

Μὴ κινήμενα ἃ κρίνῃ φύσις πρόσκεισο· Μηδ' ἐρεθιζόμενα τὴν φύσιν· ἀλλὰ ἐᾶν.

ΑΦΟΡ. κά. 21.

Δεῖ ἄγειν, ὅκου ἂν μάλιστα ῥέπῃ, ταύτῃ ἄγειν ἀπὸ τῆς ξυμφερόντων χωρίων.

Quæ

QUæ ducenda sunt, eò ducenda quò maximè natura viam affectat, per loca lege naturæ commoda.

Ὅσα ὑπακτέα, ἢ κινητέα φαρμακίῃσιν,
Ἦχι μάλιστα ῥέπει, τῇδε μάλιστα ἄγειν.

ΑΦΟΡ. κβ'. 22.

Πέπονα φαρμακεύειν καὶ κινέειν, μὴ ὠμά, μηδ' ἐν ἀρχῇσιν, ἢν μὴ ὀργᾷ· καὶ δὲ πλεῖστα ὑπ' ὀργᾷ.

COncocta medicamento purgare ac movere oportet, non cruda, neque ineunte morbo, nisi materia turgeat: plurimùm verò non turget.

Πεπὰ, μὴ ὠμὰ ἄγειν, νούσων μηδ' ἀρχομενάων,
Ἢν μὴ ὀργήσῃ πρῶτα· τὸ δὲ πανάριον.

ΑΦΟΡ. κγ'. 23.

Τὰ χωρέοντα μὴ τῷ πλήθει τεκμαίρεσθαι, ἀλλ' ὡς ἂν χωρέῃ οἷα δεῖ, καὶ φέρῃ εὐφόρως. Καὶ ὅκου δεῖ, μέχρι λειποθυμίης ἄγειν· καὶ τοῦτο ποιέειν, ἢν ἐξαρκέσῃ ὁ νοσέων.

QUare excretiones non à copia aut numero metiri oportet, sed prout qualia decet feruntur, & ægri ferunt ex facili. Nam si vel ad lipothymiam usque movendum sit, faciendum id sanè, modò æger par esse possit.

Μή ποτε τῷ πλήθει χωρήματα τεκμαίρεσθαι·
Ἀλλ' ὡς ἂν τὰ δεῖ χωρέῃ, εὖ τε φέρῃ.
Ἦχι δὲ δεῖ, ἕως ἂν λειπῃσιν ὁ θυμὸς ἄγειν χρή·
Τοῦτο δέ, ἢν ἰσχὺς τῷ νοσέοντι παρῇ.

ΑΦΟΡ. κδ'. 24.

Ἐν τοῖσιν ὀξέσι παθεσιν ὀλιγάκις, ἐὰν ἀρχῇσι τῇσι φαρμακείῃσι χρέεσθαι· ἢ τὸ προεξευρεθῆναι ποιέειν.

IN morbis acutis raro, ac ineunte morbo (si id faciendum) pharmaciæ est locus. Atque id, adhibito antè singulari judicio, faciendum.

Ὀξέσι δ' ἐν παθέεσι καὶ εἰν ἀρχῇσι χρέεσθαι
Φαρμακίης ποτὲ δεῖ· τοῦ δὲ κρίσις ἰδὲ ἀγαθή.

ΑΦΟΡ. κε. 25.

Ἢν ὅσα δεῖ καθαίρεσθαι καθαίρωνται, ξυμφέρει τε καὶ εὐφόρως φέρουσι· τὰ δὲ ἐναντία, δυσχερῶς.

SI qualia purgari oportet excludantur, confert, perferúntque alacriter: sin contrà, difficulter ferunt.

Ἢν δὲ καθαίρωνται ὅσα χρὴ, ξύμφορόν ἐστιν,
Ἠὔφόρως τε φέρουσ'· ἰδὲ μὴ, ἀργαλέως.

Τοῦ πρώτου τμήματος τέλος.